

YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ SÜREÇLERİNDE YAPAY ZEKÂ ENTEGRASYONU: ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ*

Araştırma Makalesi

Furkan YAVŞAN** / Yusuf Mete ELKIRAN***

Geliş Tarihi: 21.10.2025 | **Kabul Tarihi:** 17.11.2025 | **Yayın Tarihi:** 31.12.2025

Özet: Bu araştırmanın amacı; yabancılara Türkçe öğrenenlerin yapay zekâya ilişkin görüşlerini, deneyimlerini ve yapay zekâyı derslerinde kullanma durumlarını ortaya koymaktır. Nitel araştırma yaklaşımıyla yürütülen çalışma, iç içe geçmiş tek durum deseninde tasarlanmış ve farklı kurumlarda görev yapan toplam 25 gönüllü öğretmenle gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubunun belirlenmesinde kartopu örnekleme yöntemi kullanılmış, böylece yapay zekâ uygulamalarını aktif olarak deneyimleyen öğretmenlerin görüşlerine derinlemesine ulaşılması amaçlanmıştır. Veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmış, elde edilen veriler içerik analiziyle çözümlenmiştir. Analiz sonuçları, öğretmenlerin büyük çoğunluğunun yapay zekâ araçlarını dil öğretiminde yararlı, pratik ve özellikle dört temel dil becerisini destekleyici nitelikte gördüğünü ortaya koymuştur. Öğretmenler; yapay zekânın ders materyali ve etkinlik hazırlama süreçlerini hızlandırdığını, özgün içerik üretimini kolaylaştırdığını ve öğrencilerin seviyesine uygun uyarlanabilir öğrenme fırsatları sunduğunu belirtmiştir. Ayrıca yapay zekâ tabanlı araçların ölçme-değerlendirme süreçlerinde zaman kazandırdığı, öğrencilerin bireysel öğrenme hızını desteklediği ve öğrenmeye yönelik güdülenmeyi artırdığı saptanmıştır. Bununla birlikte öğretmenler yapay zekâ kullanımına ilişkin birtakım risklere de dikkat çekmiştir. Yanlış veya hatalı bilgi üretimi, öğrencilerin araştırma yapmadan hazır içeriklere yönelmesi, etik ihlaller ve kişisel veri güvenliği konuları dikkat çeken başlıca kaygılardır. Bazı öğretmenler, yapay zekâyı aşırı bağımlılığın öğrenme sorumluluğunu zayıflatılabileceğini ifade etmiştir. Araştırma sonucunda, yapay zekâ kullanımının bilinçli, kontrollü ve pedagojik amaçlara uygun biçimde yaygınlaştırılmasının yabancılara Türkçe öğretimine önemli katkılar sağlayacağı belirlenmiştir. Bu doğrultuda öğretmenlerin yapay zekâ okuryazarlığını geliştirecek hizmet içi eğitimlerin artırılması ve Türkçenin dil özelliklerine uygun yerli yapay zekâ araçlarının geliştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijital araçlar, eğitim teknolojileri, öğretmen görüşleri, yabancılara Türkçe öğretimi, yapay zekâ.

THE INTEGRATION OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN THE PROCESS OF TEACHING TURKISH TO FOREIGNERS: TEACHERS' OPINIONS

Research Article

Received: 21.10.2025 | **Accepted:** 17.11.2025 | **Published:** 31.12.2025

Abstract: The purpose of this study is to reveal the views and experiences of teachers who teach Turkish to foreigners regarding artificial intelligence, as well as their use of artificial intelligence in their lessons. Conducted using a qualitative research approach, the study was designed as a nested single case study and carried out with a total of 25 volunteer teachers working in various institutions. Snowball sampling was used to determine the working group, with the aim of gaining in-depth insights into the views of teachers who actively experience artificial intelligence applications. Data were collected using a semi-structured interview form developed by the researchers and analyzed using content analysis. The results reveal that the vast majority of teachers view artificial intelligence tools as useful, practical, and particularly supportive of the four core

* Bu çalışma, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsünde hazırlanan “Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Yapay Zekâ Kullanımına İlişkin Öğretmen Görüşleri” adlı yüksek lisans tezinden hareketle üretilmiştir.

** Yüksek Lisans Öğrencisi; Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi; furkanyavsan@gmail.com 0009-0007-9277-9136

*** Doç. Dr.; Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi; ymelkiran@gmail.com 0000-0001-8372-8555

language skills in language teaching. Teachers have stated that artificial intelligence speeds up the process of preparing teaching materials and activities, facilitates the production of original content, and offers adaptable learning opportunities tailored to students' levels. Furthermore, it has been determined that AI-based tools save time in assessment and evaluation processes, support students' individual learning speeds, and increase motivation to learn. However, teachers have also pointed out certain risks associated with the use of artificial intelligence. The production of incorrect or inaccurate information, utilizing ready-made content by students without conducting any research, ethical violations, and personal data security issues are the main concerns that stand out. Some teachers have stated that over-reliance on artificial intelligence could weaken the responsibility for learning. The results of the study indicate that the widespread use of artificial intelligence in a conscious, controlled, and pedagogically appropriate manner will make significant contributions to teaching Turkish to foreigners. In this regard, it is recommended that in-service training programs aimed at enhancing teachers' artificial intelligence literacy be increased and that locally developed artificial intelligence tools tailored to the linguistic characteristics of the Turkish language be developed.

Keywords: Artificial intelligence, digital tools, educational technologies, instructor opinions, teaching Turkish as a foreign language.

Giriş

Dil, insanların birbiriyle iletişim kurmasını ve anlaşmasını sağlayan temel bir araç olarak kabul edilmektedir. İnsanlık tarihi kadar eski olduğu düşünülen bu olgu, her zaman toplumsal yaşamın merkezinde yer almaktadır. Tarihsel süreçte toplumların ve medeniyetlerin birbirleriyle olan etkileşimi arttıkça dilin bu temel anlaşma işlevi de yerel sınırları aşarak uluslararası bir boyut kazanmıştır. İşte bu bağlamda 21. yüzyıldaki teknoloji, eğitim, ekonomi, savaş, sosyal ve siyasal gelişmeler ile milletlerarası gelişmelere uyum sağlamak gibi etkenler dikkate alındığında insanların kendi ana dillerinin dışında bir dil ya da diller öğrenmesi ve bu dillerde iletişim kurması önem kazanmaktadır (Çekici, 2022, s. 1116). Günümüzde Türkçe farklı ülkelerden insanlar tarafından hem Türkiye’de hem de yurt dışında öğrenilmektedir.

Çağımızda yaşanan teknolojik gelişmeler bilim, sanayi, ticaret, turizm, eğitim gibi pek çok alanda etkisini göstermektedir. Eğitim özelinde teknoloji etkisinin görüldüğü alanlardan biri ise dil eğitimidir (Sevim ve Mercan, 2022, s. 25). Ülkeler ekonomilerini, ticaretlerini, siyasî ilişkilerini geliştirmek ve kültürlerini tanıtmak amacıyla kendi dillerini diğer milletlere öğretmeyi amaçlamaktadır (Akın, 2016, s. 152). Bu amacı destekleyen teknolojik değişim ve gelişimler, milletlerin birbiriyle haberleşmesini ve etkileşim kurmasını kolaylaştırmaktadır. Buna bağlı olarak da yabancı dil öğrenmenin önemi ortaya çıkmaktadır. Bu gelişmeler dil eğitiminde teknolojiden yararlanmanın gerekliliğini göstermektedir (Sevim ve Mercan, 2022, s. 25). Merzifonluoğlu ve Gonulal’a (2018, s. 65) göre dil eğitim-öğretim süreçlerinde teknolojiden yararlanılması öğrenciler ve öğretmenler için yenilikçi ve faydalı olanaklar sağlamaktadır. Bu nedenle 21. yüzyılda dil öğretim sürecinde teknoloji temelli yaklaşım bir alternatif olmaktan ziyade temel bir ihtiyaç hâline gelmiştir (Ercan, 2024, s. 16).

Teknoloji, yeni bir dilin öğretiminde eğitim süreçlerini destekleyici bir unsur olarak verimli, etkili ve kalıcı öğrenmenin gerçekleşmesine katkı sağlamakta, aynı zamanda öğrenci başarısını artırmakta ve çeşitli sorunların çözümünde önemli bir rol oynamaktadır (Demircioğlu Diren ve Horzum, 2023, s. 17). Yani dil eğitiminde teknolojik araçların

kullanılması öğrencilerin ana dilinin dışında bir dili öğrenmesine destek olmaktadır (Zainuddin, 2023, s. 69).

Yazılım destekli teknolojiler; dil eğitiminin bireylerin öğrenme amaç ve ihtiyaçlarına göre yürütülmesini destekleyen, sürecin daha etkileşimli ve etkili olmasına katkı sağlayan araçlardır. Bu teknoloji; yapay zekâyı (YZ), özellikle de derin öğrenme ve makine öğrenmesi gibi YZ'nin alt alanlarını eğitim-öğretim faaliyetleriyle bütünleştirmektedir (Gençer, 2024, s. 53-63). Bu doğrultuda bir hedef dilin öğrenilmesi için geliştirilen uygulamaların YZ'den yoksun olması düşünülemez. YZ; öğretim süreçlerinde yararlanılacak içeriklerin ve öğrencilerin niteliğinin incelenmesinde öğretim faaliyetlerine, öğrencinin güdülenmesine, oyunlarla zenginleştirilmiş öğrenmeye, kişiselleştirilmiş ve uyarlanabilir öğrenmeye yardımcı olacaktır (Sarigül, 2021, s. 136). Teknolojiden yararlanılarak geliştirilen YZ uygulamaları klasik öğretim yöntemlerini değiştirerek çağın gereklerine uyum sağlamayı ve dil öğreniminde yeniliklerden yararlanmayı kolaylaştırmaktadır (Köksal ve Yılmaz, 2024, s. 1). Türkçenin öğretimi sürecinde dört temel beceri ve sözcük bilgisi, dil bilgisi, sesletim gibi çeşitli öğrenme alanlarının gelişmesini sağlayan bu uygulamalar; öğrencilere uygulama yapma, kişiselleştirilmiş dönüt verme, bilgiye kolay ulaşma, yeni ve özgün fikirler üretmeye yardımcı olma olanağı sağlayabilir; bu yetkinliklerin kazandırılmasında sanal öğretmen görevi görebilir. Bu sayede Türkçe öğretim süreçlerinde etkileşimin ön planda olduğu kişiselleştirilmiş öğrenme yaşantıları gerçekleştirilebilir (Orhan Karsak, 2024, s. 153).

Teknolojinin eğitim süreçlerini kolaylaştırmasının yanında bazı zararları ve riskleri de bulunmaktadır. Riasati ve arkadaşları (2012, s. 27) ulaşım zorluğu, yeterli zamanın olmaması, eğitim süreçlerinin etkili şekilde yürütülememesi, öğretmen ve öğrencilerin teknolojiye karşı tutumları gibi etkenlerin teknolojiden yararlanmada olumsuz etki oluşturduğunu ifade etmektedir ve bu zorlukların üstesinden gelinebilmesi için de öncelikle öğretmenlerin teknoloji kullanım becerilerinin geliştirilmesi gerektiğini belirtmektedir. YZ'nin ortaya çıkarabileceği riskler konusunda farkındalık kazanmak gerekmektedir. Bilgilerin kötüye kullanılması, YZ'ye sahip makinelerin insanın yaptığı işler üzerindeki etkisi vb. sorunlar eğitim sistemleri tarafından özenle incelenmeli ve bu sorunlara çözüm yolları geliştirilmelidir. Bu sayede YZ'den eğitim süreçlerinde daha verimli bir şekilde yararlanılabilir ve toplumun YZ ile uyumu güvenli bir şekilde gerçekleştirilebilir (Eral, 2024, s. 15).

Yabancılar Türkçe öğretiminde YZ'nin ve YZ tabanlı araçların kullanımına ilişkin çalışmalar incelendiğinde, alan yazınında hem fırsatları hem de sınırlılıkları ortaya koyan çeşitli araştırmaların yer aldığı görülmektedir. Örneğin Çangal ve arkadaşları (2025) yabancılar Türkçe öğrenenlerin YZ kullanımına yönelik görüşlerini inceleyerek YZ araçlarının özellikle materyal geliştirme ve etkinlik tasarlama süreçlerinde öğrencilere önemli kolaylıklar sağladığını, ancak hazırcılık ve teknoloji bağımlılığı gibi riskleri de beraberinde getirdiği için dikkat edilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Karagöl ve Yıldırım Bilgen (2025a) Türkçe eğitiminde YZ kullanımına ilişkin çalışmalarında, YZ araçlarının ders içi etkileşimi artırma, öğrenciye anlık dönüt sunma ve kişiselleştirilmiş öğrenme ortamları oluşturma bakımından güçlü yönlerine odaklanırken veri güvenliği, etik ilkeler ve öğretmen yeterlikleri bağlamında ortaya çıkan kaygıları da tartışmaktadır. Kaleli ve Özdemir (2025) ise yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde YZ destekli uygulamaların yeni bir yaklaşım olarak ders kitabı

merkezli geleneksel yapıyı dönüştürdüğünü buna karşın bu araçların öğretmen rehberliğinden bağımsız kullanıldığında pedagojik açıdan yetersiz kalabileceğini belirtmektedir.

Alan yazınında öğretmen adaylarının, farklı branş öğretmenlerinin ve öğrencilerin YZ'ye yönelik tutumlarını ele alan çalışmaların da giderek arttığı görülmektedir. Köroğlu ve Kana (2025) Türkçe öğretmeni adaylarının dil öğretiminde YZ kullanımına ilişkin görüşlerini inceleyerek adayların YZ araçlarını büyük ölçüde fırsat alanı olarak gördüklerini, ancak mesleğin geleceği ve etik kullanım konusunda ikilem yaşadıklarını ortaya koymuştur. Benzer biçimde Köçeri ve Kırkkılıç (2024), Zenginaloğlu ve Özçelik (2025), Uğurlu ve Usta (2025) ile Şanlı ve arkadaşları (2023) tarafından gerçekleştirilen çalışmalarda da öğretmen ve öğrencilerin YZ'ye yönelik algıları, YZ'yi kullanma sıklıkları, YZ'nin öğretim süreçlerine yansımaları ve olası riskler farklı örneklemeler üzerinden tartışılmaktadır. Bununla birlikte söz konusu araştırmaların önemli bir bölümünde ya belirli bir dil becerisine (okuma, dinleme, yazma vb.) odaklanıldığı ya da YZ'ye genel bir “eğitim teknolojisi” perspektifinden yaklaşıldığı, yabancılara Türkçe öğreten öğretmenlerin hem YZ'ye ilişkin algılarını hem de sınıf içi kullanım deneyimlerini bütüncül biçimde ele alan nitel çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir.

Bu bağlamda araştırma, farklı kurumlarda görev yapan yabancılara Türkçe öğreticilerinin YZ'ye ilişkin görüş, deneyim ve somut uygulamalarını iç içe geçmiş tek durum deseniyle derinlemesine incelemesi bakımından alan yazınına özgün bir katkı sunmaktadır. Çalışma, yalnızca YZ araçlarının yarar ve sınırlılıklarını betimlemekle yetinmeyip öğretmenlerin YZ'nin gelecekte dil öğretimine ve öğretmen rolüne ilişkin öngörülerini de ortaya koyarak yabancılara Türkçenin öğretimi alanında YZ odaklı araştırmalara kuramsal ve uygulamalı düzeyde yeni bir bakış açısı kazandırmayı amaçlamaktadır.

1. Araştırmanın Amacı

Araştırma; yabancılara Türkçe öğretenlerin YZ'ye dair görüş, deneyim ve YZ'yi kullanma düzeylerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda araştırma soruları şu şekilde belirlenmiştir:

1. Öğretmenlerin YZ'ye yönelik genel algıları ve tutumları nasıldır?
2. YZ'nin yabancılara Türkçe öğretimine katkıları ve kullanım alanları nelerdir?
3. YZ araçlarının kullanımı ve öğrenci başarısına etkileri nelerdir?
4. YZ gelecekte dil öğretimini ve öğretmen rolünü nasıl etkileyecektir?

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, nitel araştırma yaklaşımlarından durum çalışması modeline uygun olarak hazırlanmıştır. Durum çalışmalarından iç içe geçmiş tek durum deseni tercih edilmiştir. Durum çalışması, güncel bir olgunun kendi gerçek yaşam bağlamı içinde kapsamlı ve derinlemesine incelenmesini amaçlayan; araştırmacının “nasıl” ve “neden” sorularına yanıt aradığı, bir ya da birkaç durumu çoklu veri toplama araçlarıyla ayrıntılı biçimde betimlediği bir desen olarak tanımlanmaktadır (Sığırı, 2021, s. 161; Yıldırım ve Şimşek, 2021, s. 70). İç

içe geçmiş tek durum deseninde ise tek bir ana durum söz konusudur ancak bu durum, içinde barındırdığı alt birimler veya alt durumlar aracılığıyla farklı boyutlarıyla incelenir ve böylece hem bütüncül hem de ayrıntılı analiz yapılmasına imkân tanınır (Yıldırım ve Şimşek, 2021, s. 313).

Bu araştırmada ana durumu, yabancılar Türkçe öğreten öğretmenlerin YZ kullanımına ilişkin görüş ve deneyimleri; alt birimleri ise farklı kurum ve öğretim ortamlarında görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Dolayısıyla hem ortak bir olguya (YZ kullanımı) odaklanmak hem de bu olgunun farklı alt birimler bağlamında derinlemesine incelenmesini sağlamak amacıyla iç içe geçmiş tek durum deseninin araştırmanın amacına en uygun desen olduğu değerlendirilmiş ve bu nedenle tercih edilmiştir.

Araştırmanın çalışma grubunu, yabancılar Türkçenin öğretiminde YZ kullanımına ilişkin deneyime sahip, araştırmaya katılmaya gönüllü 25 öğretmen oluşturmaktadır. Çalışma grubunun belirlenmesi sürecinde, spesifik bir deneyime sahip (YZ kullanmış) ve doğrudan ulaşılması zor bir kitle hedeflendiği için olasılığa dayalı olmayan örnekleme yöntemlerinden kartopu örnekleme tekniği kullanılmıştır. Bu yaklaşım doğrultusunda, araştırmacı öncelikle YZ deneyimi olan ve “tohum” katılımcı olarak nitelendirilebilecek ilk öğretmenlere ulaşmıştır. Ardından, bu öğretmenlerin yönlendirmeleri (referansları) aracılığıyla onların tanıdığı ve benzer deneyimlere sahip diğer katılımcılara zincirleme bir şekilde ulaşarak örneklem 25 öğretmene tamamlanmıştır.

Bu çalışma için gerekli olan etik kurul izni, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Rektörlüğü Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Etik Kurulu’nun 01.11.2024 tarihli ve E-84026528-050.99-2400287610 sayılı kararı ile alınmıştır.

2.2. Verilerin Toplanması, Analizi, Geçerlik ve Güvenirlik

Araştırmada yabancılar Türkçe öğreten öğretmenlerin YZ kullanımına ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Geçerlik için veri toplama aracının geliştirilme sürecinde öncelikle YZ ve dil öğretimi konularına ilişkin güncel literatür taranmış, ardından alan uzmanları ve yabancılar Türkçe öğretimi alanında deneyimli öğretmenlerle görüşmeler yapılarak kapsamlı bir soru havuzu oluşturulmuştur. Soru havuzu araştırmanın amacıyla uyumu, kapsam geçerliği ve derinlemesine veri üretme potansiyeli açısından değerlendirilmiş, uygun bulunan maddeler taslak forma alınmıştır. Taslak form iki alan uzmanı ile iki Türkçe öğretmeninden alınan geri bildirimlere göre düzenlenmiş ve ölçme aracının kapsam geçerliği güçlendirilmiştir.

Veriler, araştırmaya gönüllü olarak katılan 25 öğretmenle yüz yüze veya çevrim içi ortamda yapılan görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Görüşmeler öğretmenlerin izinleri alınarak ses kaydına alınmış, kayıtlar kelimesi kelimesine yazıya aktarılmıştır. Veri toplama sürecinde güvenilirliği sağlamak için tüm görüşmeler aynı araştırmacı tarafından yürütülmüş, görüşmelerde standartlaştırılmış yönergeler kullanılmıştır.

Verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi; verilerin sistematik biçimde çözümlenerek anlamlı kodlar, kategoriler ve temalar oluşturulmasını amaçlayan bir süreçtir (Yıldırım ve Şimşek, 2021, s. 243). Güvenirlik için, görüşme dökümleri iki bağımsız

araştırmacı tarafından kodlanmış, kodlayıcılar arasında ortaya çıkan uyumsuzluklar tartışılarak uzlaşıya varılmıştır. Kodlayıcılar arası uyum oranı hesaplanmış ve analizin tutarlılığı desteklenmiştir. Geçerlik için, bulgular doğrudan alıntılarla desteklenmiş ve elde edilen temalar araştırma sorularıyla ilişkilendirilmiştir. Öğretmenlere ait alıntılar bulguların inandırıcılığını artırmak amacıyla bağlamından koparılmadan aktarılmıştır.

Katılımcıların kimlik bilgilerini gizli tutmak amacıyla her öğretmene özel bir kod atanmış ve katılımcılar M1, M2, M3 ... M25 şeklinde numaralandırılmıştır. Bu kodlama, görüşme yapılan öğretmenlerin çalışmaya dâhil edilme sırasını göstermektedir. Güvenirlik için, tüm raporlama sürecinde bu kodlar tutarlılık içinde kullanılmış, veriler anonimleştirilerek etik ilkelere uygun şekilde raporlanmıştır.

3. Bulgular

Araştırmada öğretmenlerle yapılan görüşmeler “Öğretmenlerin YZ’ye yönelik genel algıları ve tutumları”, “YZ’nin yabancılara Türkçe öğretimine katkıları ve kullanım alanları”, “YZ araçlarının kullanımı ve öğrenci başarısına etkileri” ve “YZ’nin gelecekte dil öğretimine ve öğretmen rolüne getireceği değişiklikler” olmak üzere dört ana temada toplanmıştır. Bu temalarla ilişkili görüşme soruları ve bu sorulara verilen yanıtlara bağlı olarak oluşturulmuş kodlar sunulmuştur.

3.1. Öğretmenlerin YZ’ye Yönelik Genel Algıları ve Tutumları

Öğretmenler, YZ teknolojilerine genel olarak olumlu bir bakış açısıyla yaklaşmakta ve bu teknolojilerin dil öğretiminde faydalı olabileceğini düşünmektedir. Ancak öğrenme sürecini olumsuz etkileyebilecek bazı risklerin de bulunduğunu belirtmişlerdir.

3.1.1. YZ Teknolojileri Hakkında Genel Görüşler

YZ teknolojileri hakkında yabancılara Türkçe öğreten öğretmenlerle yapılan görüşmenin analizi neticesinde öğretmenlerin YZ teknolojileri hakkında genel görüşleriyle ilgili belirlenen kodlar aşağıda sunulmuştur.

Tablo 1

YZ Teknolojileri Hakkında Genel Görüşler

Kodlar	f
Faydalı olması	10
Bilinçli kullanıldığında etkili olması	5
Kullanışlı olması	5
Yenilikçi ve ileri bir teknoloji olması	5
Hayatı kolaylaştırması	4
İnsanlara işlerinde yardımcı olması	2
Zorlanan işleri hızlıca yapması	2
Ödevlerde kullanımına ön yargılı yaklaşılmaması	2
Geliştirici olması	1
Tembelliğe sevk edici olması	1
Bilgim yok.	1

Öğretmenler YZ teknolojilerinin faydalı olduğunu (f=10), bilinçli kullanıldığında etkili olduğunu (f=5), kullanışlı olduğunu (f=5), yenilikçi ve ileri bir teknoloji olduğunu (f=5), hayatı kolaylaştırdığını (f=4), insanlara işlerinde yardımcı olduğunu (f=2), zorlanan işleri

hızlıca yaptığını (f=2), ödevlerde kullanımına ön yargılı yaklaşılmaması gerektiğini (f=2), geliştirici olduğunu (f=1), tembelliğe sevk edici olduğunu (f=1) ve bu konuda bilgilerinin olmadığını (f=1) ifade etmektedirler. İlgili konuya dair öğretmenlerin dile getirdiği görüşler şöyledir:

“Doğru kullanıldığında etkili ve güzel bir yardımcı oluyor.” (M3 Kodlu Öğretmen)

“Teknoloji çağının getirdiği yeniliklerin toplumsal ve bireysel kalkınmaya faydalı olduğunu düşünüyorum. Bunlardan en ön sırada yapay zekâ teknolojileri bulunuyor. Bundan etik çerçevesinde ve bilinçli bir biçimde yararlanılması gerektiğini düşünüyorum.” (M13 Kodlu Öğretmen)

“Özellikle eğitim alanında öğretmenin işini çok kolaylaştırdığını düşünüyorum.” (M17 Kodlu Öğretmen)

3.1.2. Öğretmenlerin YZ'nin Dil Öğretiminde Kullanımının Riskleri Hakkında Görüşlerine İlişkin Bulgular

Öğretmenlerin YZ'nin dil öğretiminde kullanımının riskleri hakkındaki görüşlerine ilişkin belirlenen kodlar aşağıda sunulmuştur.

Tablo 2

Dil Öğretiminde YZ'nin Riskleri Hakkında Görüşler

Kodlar	f
Yanlış bilgi/dil bilgisi kullanımıyla hatalı öğrenme riski	7
Öğrencileri tembelleştirip dil öğrenimini olumsuz etkilemesi	6
Dil öğretiminde riskinin olduğunu düşünmeme	4
YZ uygulamalarının risklerini bilmeme	2
Etik ve hukuk ihlali ile kişisel bilgilerin ihlal edilmesi	2
Öğrencileri araştırarak öğrenme çabasından uzaklaştırması	1
Öğrencilerin sınav ödevlerini YZ'ye hazırlatması	1
YZ kaynaklı çalışmalarda doğru ölçme gücü	1
Öğretmenlerin sürekli yararlanmasının bilişsel zekâsını olumsuz etkilemesi	1
Bilinçsiz kullanımdan kaynaklı hataların yapılması	1
YZ'nin çok anlamlı kelimelerde yanlış anlaşılması	1
Dil öğrenimi yerine çeviri aracı kullanımı	1
YZ'nin sürekli kullanımının klasik öğretimi gölgelemesi	1

Öğretmenler YZ'nin dil öğretiminde kullanımının risklerini yanlış bilgi/dil bilgisi kullanımıyla hatalı öğrenme riski (f=7), öğrencileri tembelleştirip dil öğrenimini olumsuz etkilemesi (f=6), dil öğretiminde riskinin olduğunu düşünmeme (f=4), YZ uygulamalarının risklerini bilmeme (f=2), etik ve hukuk ihlali ile kişisel bilgilerin ihlal edilmesi (f=2), öğrencileri araştırarak öğrenme çabasından uzaklaştırması (f=1), öğrencilerin sınav ödevlerini YZ'ye hazırlatması (f=1), YZ kaynaklı çalışmalarda doğru ölçme gücü (f=1), öğretmenlerin sürekli yararlanmasının bilişsel zekâsını olumsuz etkilemesi (f=1), bilinçsiz kullanımdan kaynaklı hataların yapılması (f=1), YZ'nin çok anlamlı kelimelerde yanlış anlaşılması (f=1), dil öğrenimi yerine çeviri aracı kullanımı (f=1), YZ'nin sürekli kullanımının klasik öğretimi gölgelemesi (f=1) şeklinde ifade etmektedirler. İlgili konuya dair öğretmenlerin dile getirdiği görüşler şöyledir:

“Aşırı kullandığında tembellik, hazırı direkt alma, araştırmadan uzaklaşma gibi riskler barındırıyor. Örnek: Bir öğrenciden bir ülke hakkında sunum hazırlamasını istiyorsunuz. Öğrenci bunu araştırarak kendisi yaptığında öğreniyor, zaman harcıyor ama maalesef şu an bütün her şeyi yapay zekâya yaptırdığı için bütün bilgiler havada kalıyor.” (M3 Kodlu Öğretmen)

“Kişisel bilgilerin ihlali olabilir.” (M7 Kodlu Öğretmen)

“Yapay zekâ halüsinasyon görebiliyor. Yanlış bilgilere dikkat etmek gerek.” (M8 Kodlu Öğretmen)

“Riskleri varsa da bilmiyorum.” (M11 Kodlu Öğretmen)

3.2. YZ’nin Yabancılara Türkçe Öğretimine Katkıları ve Kullanım Alanları

Öğretmenler, YZ teknolojilerinin yabancılara Türkçe öğretiminde çeşitli açılardan katkı sağlayabileceğini ifade etmişlerdir. Ayrıca YZ’nin doğru ve bilinçli kullanılması gerektiği; aksi takdirde yanlış bilgi aktarımı, etik sorunlar ve ölçme-değerlendirme güçlükleri gibi riskler doğurabileceği vurgulanmıştır. Dolayısıyla öğretmenler, YZ’nin dil öğretiminde faydalı bir araç olduğunu kabul etmekle birlikte bu teknolojilerin pedagojik amaçlara uygun, dengeli ve bilinçli bir şekilde kullanılmasının önemine dikkat çekmişlerdir.

3.2.1. Öğretmenlerin YZ’nin Yabancılara Türkçe Öğretimine Sağladığı Katkılar Hakkında Görüşlerine İlişkin Bulgular

YZ’nin Türkçe öğretimine sağladığı katkılara ilişkin belirlenen kodlar aşağıda sunulmuştur.

Tablo 3

YZ’nin Sağladığı Katkılar Hakkında Görüşler

Kodlar	f
Çok yönlü ve etkili olması	9
Ders materyali, özgün etkinlik hazırlama kolaylığı ve materyal bulma	8
Dört dil becerisi için pratik olanağı sunması	7
Dil öğretimini destekleyici olması	6
Görsel ve işitsel materyal desteği	6
Bireysel, kalıcı, zamandan ve mekândan bağımsız öğrenme desteği	5
Oyunlaştırarak ve eğlenceli öğrenme	5
Dil yapılarını öğretmede ve edebî zevk oluşturmada öğretmen görevini üstlenmesi	4
Soruları hızlı, detaylı, eğlenceli, özgün ve farklı bakış açısıyla yanıtlama	4
Dört temel beceri için seviyeye göre metin hazırlaması	4
Zaman tasarrufu sağlaması	4
Dil öğrenmeyi desteklemesi ve kolaylaştırması	4
Çeviri yaparak sınıf içi iletişim engelini ortadan kaldırması	3
Türkçenin yapısına uygun olmaması nedeniyle öğretmen desteğine gereklilik	3
Metni anlama sorularını hazırlama	2
Dört temel beceri için ders kitabından bağımsız etkinlikler hazırlama	2
Yeni nesil öğrencilere ulaşmak için etkili olması	2
Öğrenci gereksinimlerine göre öğretim programı ve ders planı hazırlama	2
Öğrencinin seviyesine göre soru hazırlaması	2
Ölçme ve değerlendirmeyi kolaylaştırması	2
Dil becerilerini geliştirmek için metin hazırlama	2
Tekrara dayalı öğrenmeyi desteklemesi	1

Sanal öğretmenlik yapabilmesi	1
Öğrencilerin sözcük dağarcığını geliştirmesi	1
Öğrenme sürecine etkin katılımı sağlaması	1
Öğretim sürecinin verimli olmasını sağlaması	1
İlgi çekici ders sunumları hazırlamayı kolaylaştırması	1
Dinleme ve anlama, konuşma becerilerini geliştirmesi	1
Öğretim stratejilerini ve hedeflerini belirlemeye yardımcı olması	1
İnsan etkileşimi eksikliğinden sürekliliğinin olmayacağı	1
Akademik okuryazarlığı geliştirici olması	1
Öğrencilere her an soru sorma olanağı sağlaması	1
Kelime öğrenme tabloları hazırlama	1
Geri bildirim sağlama	1
YZ sayesinde Türkçeyi öğrenenlerinin artması	1

Öğretmenler YZ'nin Türkçe öğretimine sağladığı katkıları dil öğretiminde çok yönlü ve etkili olması (f=9); ders materyali, özgün etkinlik hazırlama kolaylığı ve materyal bulma (f=8); dört dil becerisi için pratik olanağı sunması (f=7); dil öğretimini destekleyici olması (f=6); görsel ve işitsel materyal desteği (f=6); bireysel, kalıcı, zamandan ve mekândan bağımsız öğrenme desteği (f=5); oyunlaştırarak ve eğlenceli öğrenme (f=5); dil yapılarını öğretmede ve edebî zevk oluşturmada öğretmen görevini üstlenmesi (f=4); soruları hızlı, detaylı, eğlenceli, özgün ve farklı bakış açısıyla yanıtlaması (f=4); dört temel beceri için seviyeye göre metin hazırlaması (f=4); zaman tasarrufu sağlaması (f=4); dil öğrenmeyi desteklemesi ve kolaylaştırması (f=4); çeviri yaparak sınıf içi iletişim engelini ortadan kaldırması (f=3); Türkçenin yapısına uygun olmaması nedeniyle öğretmen desteğine gereklilik (f=3); metni anlama sorularını hazırlama (f=2); dört temel beceri için ders kitabından bağımsız etkinlikler hazırlama (f=2); yeni nesil öğrencilere ulaşmak için etkili olması (f=2); öğrenci gereksinimlerine göre öğretim programı ve ders planı hazırlama (f=2); öğrencinin seviyesine göre soru hazırlaması (f=2); ölçme ve değerlendirmeyi kolaylaştırması (f=2); dil becerilerini geliştirmek için metin hazırlama (f=2); tekrara dayalı öğrenmeyi desteklemesi (f=1); sanal öğretmenlik yapabilmesi (f=1); öğrencilerin sözcük dağarcığını geliştirmesi (f=1); öğrenme sürecine etkin katılımı sağlaması (f=1); öğretim sürecinin verimli olmasını sağlaması (f=1); ilgi çekici ders sunumları hazırlamayı kolaylaştırması (f=1); dinleme ve anlama, konuşma becerilerini geliştirmesi (f=1); öğretim stratejilerini ve hedeflerini belirlemeye yardımcı olması (f=1); insan etkileşimi eksikliğinden sürekliliğinin olmayacağı (f=1); akademik okuryazarlığı geliştirici olması (f=1); öğrencilere her an soru sorma olanağı sağlaması (f=1); kelime öğrenme tabloları hazırlama (f=1); geri bildirim sağlama (f=1); YZ sayesinde Türkçeyi öğrenenlerinin artması (f=1) şeklinde ifade etmektedirler. İlgili konuya dair öğretmenlerin dile getirdiği görüşler şöyledir:

“Materyal hazırlama, materyal bulma, program hazırlama, öğretmen gibi kullanılabilme, pratik imkânı sunma, geri bildirim sağlama gibi konularda fayda sağlar.” (M12 Kodlu Öğretmen)

“Dil öğrenimini bireyselleştirme ve öğrenenin aktifleşme sürecine büyük katkı sağlayacağını düşünüyorum.” (M13 Kodlu Öğretmen)

“Özellikle pratik yapabilme açısından oldukça faydalı.” (M17 Kodlu Öğretmen)

“Kolay yolla dil öğretimi sağlamaktadır.” (M19 Kodlu Öğretmen)

“Diğer dillerdeki gibi dört beceriye yönelik daha hızlı pratik yapma ve sonuç alma gibi faydalarının olacağını düşünüyorum.” (M24 Kodlu Öğretmen)

3.2.2. Öğretmenlerin YZ’nin Yabancılara Türkçe Öğretiminde Etkili Kullanım Alanları Hakkındaki Görüşlerine İlişkin Bulgular

YZ’nin yabancılara Türkçe öğretiminde etkili kullanım alanlarına ilişkin belirlenen kodlar aşağıda sunulmuştur.

Tablo 4

YZ’nin Etkili Kullanım Alanları Hakkındaki Görüşler

Kodlar	f
Dinleme becerisini geliştirme	10
Konuşma becerisini geliştirme	9
Yazma becerisini geliştirme	9
Okuma becerisini geliştirme	8
Sözcük dağarcığını geliştirme	5
Dil öğretiminde pratik yapma	5
Materyal hazırlama ve bulma	4
Etkinlik ve alıştırma hazırlama	4
Dil bilgisi becerisini geliştirme	3
Becerilerin gelişimi için metin hazırlama	3
Görsel hazırlama	2
Doğru ve etkili soru hazırlama	2
Öğretim programı ve ders planı hazırlama	2
Sesletim becerisini geliştirme	2
Ders anlatımı için özgün içerik hazırlama	2
Öğrencileri ödevlendirme	1
Ölçme ve değerlendirmede yararlanma	1
Bireysel öğrenmeyi destekleme	1
Diller arası çeviri yapma	1
Verimli çalışmayı sağlama	1
Yazma çalışmalarında konu belirleme	1
Yazma çalışmalarına dönüt vererek yazıları düzeltme	1
Öğretimde sanal öğretmen olarak yararlanma	1
Becerilerin gelişimi hakkında geri bildirim sağlama	1

Öğretmenler YZ’nin dil öğretiminde etkili kullanım alanlarını dinleme becerisini geliştirme (f=10), konuşma becerisini geliştirme (f=9), yazma becerisini geliştirme (f=9), okuma becerisini geliştirme (f=8), sözcük dağarcığını geliştirme (f=5), dil öğretiminde pratik yapma (f=5), materyal hazırlama ve bulma (f=4), etkinlik ve alıştırma hazırlama (f=4), dil bilgisi becerisini geliştirme (f=3), becerilerin gelişimi için metin hazırlama (f=3), görsel hazırlama (f=2), doğru ve etkili soru hazırlama (f=2), öğretim programı ve ders planı hazırlama (f=2), sesletim becerisini geliştirme (f=2), ders anlatımı için özgün içerik hazırlama (f=2), öğrencileri ödevlendirme (f=1), ölçme ve değerlendirmede yararlanma (f=1), bireysel öğrenmeyi destekleme (f=1), diller arası çeviri yapma (f=1), verimli çalışmayı sağlama (f=1), yazma çalışmalarında konu belirleme (f=1), yazma çalışmalarına dönüt vererek yazıları düzeltme (f=1), öğretimde sanal öğretmen olarak yararlanma (f=1), becerilerin gelişimi hakkında geri bildirim sağlama (f=1) şeklinde ifade etmektedirler. İlgili konuya dair öğretmenlerin dile getirdiği görüşler şöyledir:

“Planlama, etkinlik oluşturma, materyal hazırlama, pratik yapma, dört dil becerisini geliştirme dinleme, konuşma, okuma, yazma gibi.” (M17 Kodlu Öğretmen)

“Her alanda kullanılabilir. Dört dil becerisini geliştirme dinleme, konuşma, okuma, yazma gibi. Dil bilgisi kullanımı, kelime öğretimi, telaffuz becerisini geliştirme, materyal üretimi, etkinlik oluşturma için kullanılabilir.” (M20 Kodlu Öğretmen)

3.3. YZ Araçlarının Kullanımı ve Öğrenci Başarısına Etkileri

Öğretmenler, YZ teknolojilerinin derslerde kullanımının öğrenci başarısını önemli ölçüde artırdığını ve kalıcı öğrenmeyi desteklediğini düşünmektedir. Bu süreçte en çok ChatGPT olmak üzere Canva ve Kahoot gibi çeşitli YZ tabanlı araçlardan sıklıkla derslerinde faydalandıklarını belirtmişlerdir.

3.3.1. Öğretmenlerin YZ Teknolojilerini Derslerinde Kullanmalarının Öğrenci Başarısına Etkileri Hakkındaki Görüşlerine İlişkin Bulgular

YZ teknolojilerinin derslerde kullanımının öğrenci başarısına etkileri hakkında yabancılar Türkçe öğreten öğretmenlerle yapılan görüşmenin analizi neticesinde belirlenen kodlar aşağıda sunulmuştur.

Tablo 5

YZ'nin Öğrenci Başarısına Etkileri Hakkındaki Görüşler

Kodlar	f
Öğrenci başarısını artırma	11
Özgün içerikle dikkat çekip öğrenmeyi sağlama	6
Konuşma ve telaffuz becerilerini geliştirme	3
Öğretmenin deneyiminin olmaması	3
Kısa sürede kalıcı öğrenme sağlama	3
Bilgiye kolay erişim sağlama	2
Öğrenmeyi eğlenceli hâle getirme	2
Öğrenme motivasyonunu artırma	2
Yazma becerisini geliştirme	1
Anlık dönüt sayesinde eksik giderme	1
Tekrarlar yoluyla öğrenmeyi pekiştirme	1
Yazım yanlışlarını tespit ederek düzeltme	1
Görseller yoluyla öğrenmeyi ve hatırlamayı kolaylaştırma	1

Öğretmenler YZ teknolojilerini derslerinde kullanmalarının öğrenci başarısına etkileri ile ilgili görüşlerini öğrenci başarısını artırma (f=11), özgün içerikle dikkat çekip öğrenmeyi sağlama (f=6), konuşma ve telaffuz becerilerini geliştirme (f=3), öğretmenin deneyiminin olmaması (f=3), kısa sürede kalıcı öğrenme sağlama (f=3), bilgiye kolay erişim sağlama (f=2), öğrenmeyi eğlenceli hâle getirme (f=2), öğrenme motivasyonunu artırma (f=2), yazma becerisini geliştirme (f=1), anlık dönüt sayesinde eksik giderme (f=1), tekrarlar yoluyla öğrenmeyi pekiştirme (f=1), yazım yanlışlarını tespit ederek düzeltme (f=1), görseller yoluyla öğrenmeyi ve hatırlamayı kolaylaştırma (f=1) şeklinde ifade etmektedirler. İlgili konuya dair öğretmenlerin dile getirdiği görüşler şöyledir:

“Başarıyı olumlu etkiliyor ve başarı kalitesini ciddi oranda arttırıyor.” (M18 Kodlu Öğretmen)

“Kalıcı öğrenmeler gerçekleştiriyoruz. Görsellerle desteklendiği için çocuklar daha kolay öğreniyorlar ve hatırlamaları kolay oluyor. Öğrencilerin derse ilgisi artıyor. Dolayısıyla öğrencinin başarısını arttırıyor.” (M22 Kodlu Öğretmen)

3.3.2. Öğretmenlerin Yabancılara Türkçenin Öğretimi Derslerinde Kullandıkları YZ Tabanlı Araçlar Hakkında Görüşlerine İlişkin Bulgular

Yabancılara Türkçenin öğretiminde derslerde kullanılan YZ tabanlı araçlar hakkında yabancılara Türkçe öğreten öğretmenlerle yapılan görüşmenin analizi neticesinde belirlenen kodlar aşağıda sunulmuştur.

Tablo 6

YZ Tabanlı Araçlar Hakkında Görüşler

Kodlar	f
ChatGPT	10
Canva	4
Henüz kullanmadım.	3
Kahoot	3
Gemini	2
Duolingo	2
Copilot	2
Suno	2
Quizlet	2
Claude	1
Faceapp	1
Secondlife	1
Zoom	1
Artbreeder	1
Midjourney	1
Google Translate	1
Lingolette	1
Beyondwords	1
Prezi	1
Artsteps	1
Tarsia maker	1
Wordwall	1
ElevenLabs	1
Ders içinde değil fakat derse hazırlıkta ve değerlendirmede kullanma	1

Öğretmenler daha önce YZ tabanlı araçları veya uygulamaları derslerde kullanma durumunu ChatGPT (f=10), Canva (f=4), Henüz kullanmadım. (f=3), Kahoot (f=3), Gemini (f=2), Duolingo (f=2), Copilot (f=2), Suno (f=2), Quizlet (f=2), Claude (f=1), Faceapp (f=1), Secondlife (f=1), Zoom (f=1), Artbreeder (f=1), Midjourney (f=1), Google Translate (f=1), Lingolette (f=1), Beyondwords (f=1), Prezi (f=1), Artsteps (f=1), Tarsia maker (f=1), Wordwall (f=1), ElevenLabs (f=1), ders içinde değil fakat derse hazırlıkta ve değerlendirmede kullanma (f=1) şeklinde ifade etmektedirler. İlgili konuya dair öğretmenlerin dile getirdiği görüşler şöyledir:

“ChatGPT’yi yazma becerisinin değerlendirilmesinde ve materyal hazırlama için kullandım, Canva’da görseller oluşturdum.” (M12 Kodlu Öğretmen)

“Henüz kullanmadım.” (M20 Kodlu Öğretmen)

“Canva, Prezi, Suno, Kahoot uygulamalarını kullandım.” (M21 Kodlu Öğretmen)

3.3.3. Öğretmenlerin YZ Tabanlı Araçları Derslerinde Kullanım Sıklığı Hakkındaki Görüşlerine İlişkin Bulgular

Öğretmenlerin YZ tabanlı araçları derslerinde kullanım sıklığı hakkında yabancılar Türkçe öğreten öğretmenlerle yapılan görüşmenin analizi neticesinde belirlenen kodlar aşağıda sunulmuştur.

Tablo 7

YZ'nin Derslerde Kullanım Sıklığı Hakkındaki Görüşler

Kodlar	f
Sürekli kullanma	5
Sıklıkla kullanma	4
Ara sıra kullanma	4
Hiç kullanmama	4
Haftanın birkaç dersinde kullanma	3
Ders öncesi metin ve materyal hazırlamada kullanma	2
İki dersten birinde kullanma	1
Ders öncesi ve sonrası öğrenci analizinde kullanma	1
Ölçme ve değerlendirme sürecinde kullanma	1

Öğretmenler YZ tabanlı araçları derslerinde kullanım sıklığını sürekli kullanma (f=5), sıklıkla kullanma (f=4), ara sıra kullanma (f=4), hiç kullanmama (f=4), haftanın birkaç dersinde kullanma (f=3), ders öncesi metin ve materyal hazırlamada kullanma (f=2), iki dersten birinde kullanma (f=1), ders öncesi ve sonrası öğrenci analizinde kullanma (f=1), ölçme ve değerlendirme sürecinde kullanma (f=1) şeklinde ifade etmektedirler. İlgili konuya dair öğretmenlerin dile getirdiği görüşler şöyledir:

“Sürekli kullanıyorum.” (M2 Kodlu Öğretmen)

“Hemen hemen her gün kullanıyorum.” (M7 Kodlu Öğretmen)

“Kullanmadım.” (M10 Kodlu Öğretmen)

3.4. YZ'nin Gelecekte Dil Öğretimine ve Öğretmen Rolüne Getireceği Değişiklikler

Öğretmenler, YZ'nin gelecekte dil öğretimini daha etkili ve verimli hâle getireceğine inanmaktadır. Bununla birlikte bu teknolojileri mesleki bir tehdit olarak algılayan kayda değer bir grup da mevcuttur. Öğretmen rolünün “öğreticilikten” ziyade “rehberlik” ve “mentörlük” konumuna evrileceği öngörülmektedir.

3.4.1. Öğretmenlerin YZ'nin Gelecekte Yabancı Dil Öğretiminde Getireceği Değişiklikler Hakkındaki Görüşlerine İlişkin Bulgular

Öğretmenlerin YZ'nin gelecekte yabancı dil öğretiminde getireceği değişiklikler hakkındaki görüşleri yabancılar Türkçe öğreten öğretmenlerle yapılan görüşmenin analizi neticesinde belirlenen kodlar aşağıda sunulmuştur.

Tablo 8
YZ ve Dil Öğretiminin Geleceği Hakkındaki Görüşler

Kodlar	f
Dil öğretimini daha etkili ve verimli hâle getireceği	7
Öğretmenlerin YZ'yi mesleki tehdit görmesi	6
Yenilikçi ve çeşitli materyal/içerik hazırlama	5
Zamandan ve mekândan bağımsız öğrenmenin gerçekleşeceği	3
İnsanların yabancı dil öğrenmeye gereksinim duymayacağı	3
Yüz yüze eğitime ve yabancı dil kurslarına gereksinimin azalacağı	3
Sosyalleşme ihtiyacı nedeniyle yüz yüze eğitimin değişmezliği	2
Bireyselleştirilmiş öğrenmenin artacağı	2
Diller arası eş zamanlı çevirilerin yaygınlaşacağı	1
Geleneksel ders kitaplarına gereksinim kalmayacağı	1
Uzaktan ve etkileşimli öğrenmeyi sağlayacağı	1
Yetişkinlere dil öğretiminde daha etkin kullanılacağı	1

Öğretmenler YZ'nin gelecekte yabancı dil öğretiminde getireceği değişiklikleri dil öğretimini daha etkili ve verimli hâle getireceği (f=7), öğretmenlerin YZ'yi mesleki tehdit görmesi (f=6), yenilikçi ve çeşitli materyal/içerik hazırlama (f=5), zamandan ve mekândan bağımsız öğrenmenin gerçekleşeceği (f=3), insanların yabancı dil öğrenmeye gereksinim duymayacağı (f=3), yüz yüze eğitime ve yabancı dil kurslarına gereksinimin azalacağı (f=3), sosyalleşme ihtiyacı nedeniyle yüz yüze eğitimin değişmezliği (f=2), bireyselleştirilmiş öğrenmenin artacağı (f=2), diller arası eş zamanlı çevirilerin yaygınlaşacağı (f=1), geleneksel ders kitaplarına gereksinim kalmayacağı (f=1), uzaktan ve etkileşimli öğrenmeyi sağlayacağı (f=1), yetişkinlere dil öğretiminde daha etkin kullanılacağı (f=1) şeklinde ifade etmektedirler. İlgili konuya dair öğretmenlerin dile getirdiği görüşler şöyledir:

“Öğretimde çeşitliliği arttıracacağı için dil öğretim sürecini daha etkili ve verimli yapacağını düşünüyorum.” (M6 Kodlu Öğretmen)

“Yüz yüze öğretimi rafa kaldıracak düzeyde öneme sahip olacaktır.” (M9 Kodlu Öğretmen)

“Sanırım ileride beni işimden edecek. Özellikle yetişkin eğitiminde daha etkin kullanılacağını düşünüyorum. Yabancı dil kursları kapanabilir.” (M17 Kodlu Öğretmen)

3.4.2. Öğretmenlerin YZ'nin Gelecekte Öğretmenlerin Rolünü Olumlu ve Olumsuz Yönde Nasıl Etkileyeceği Hakkındaki Görüşlerine İlişkin Bulgular

Öğretmenlerin YZ'nin gelecekte öğretmenlerin rolünü olumlu ve olumsuz yönde nasıl etkileyeceği hakkındaki görüşlerine ilişkin belirlenen kodlar aşağıda sunulmuştur.

Tablo 9
YZ'nin Gelecekte Öğretmenlerin Rolüne Olumlu ve Olumsuz Etkileri Hakkındaki Görüşler

Kodlar	f
YZ kullanım becerisiyle eğitimde önderlik etme	10
Öğretmenlerin yerini alma/öğretmenlere gereksinimin azalması	10
Sosyalliğe bağlı olarak dil öğretimini öğretmenin üstlenmesi	5
YZ bağımlılığının öğretmeni tembelleştirmesi	3
YZ'ye uyumsuz öğretmenin zorluk çekmesi/işsizlik riski	3

İş yükünü azaltarak eğitimi kolaylaştırma	2
Ekonomik olması yönünden dil öğreniminde tercih edileceği	1
Öğretim aracı olarak kullanılacağı	1

Öğretmenler YZ'nin gelecekte öğretmenlerin rolünü olumlu ve olumsuz yönde nasıl etkileyeceği ile ilgili YZ kullanım becerisiyle eğitimde önderlik etme (f=10), öğretmenlerin yerini alması/öğretmenlere gereksinimin azalması (f=10), sosyalliğe bağlı olarak dil öğretimini öğretmenin üstlenmesi (f=5), YZ bağımlılığının öğretmeni tembelleştirmesi (f=3), YZ'ye uyumsuz öğretmenin zorluk çekmesi/işsizlik riski (f=3), iş yükünü azaltarak eğitimi kolaylaştırma (f=2), ekonomik olması yönünden bazı öğrencilerin dil öğreniminde YZ araçlarını tercih edeceği (f=1), öğretim aracı olarak kullanılacağı (f=1) şeklinde ifade etmektedirler. İlgili konuya dair öğretmenlerin dile getirdiği görüşler şöyledir:

“Öğretmenler öğretici pozisyonundan kontrolcü, yönlendirici pozisyonuna geçebilirler.” (M9 Kodlu Öğretmen)

“Öğretmen etkinliği elbette azalacaktır ancak bir rehberin olması eğitimde vazgeçilmezdir. Bunlar bir öğretmenin yerini tutamaz, sadece öğretim aracı olarak kullanılabilir.” (M13 Kodlu Öğretmen)

“Kendini geliştiremeyen öğretmenleri işsiz bırakarak başlayacak, öğretmenlik mesleğini yeniden yapılandıracak. Öğretmenler mentor olacak.” (M18 Kodlu Öğretmen)

Sonuç ve Öneriler

Araştırmada öğretmenlerin YZ teknolojilerini faydalı gördüğü bulgusuna ulaşılmıştır. Adıgüzel ve arkadaşları (2025, s. 119) öğretmenlerin YZ'yi materyal ve etkinlik üretmeyi kolaylaştıran yararlı araçlar olarak gördüklerini belirtmektedir. Bu görüşlerin aksine Kalaba ve arkadaşları (2025, s. 154) YZ uygulamalarının bireyin kişisel özellikleriyle ilgili bilgiler edinmesi nedeniyle kişisel verilerin gizliliği açısından tehlikelerin olduğunu belirtmektedir.

Bulgular YZ teknolojilerinin bilinçli ve doğru bir şekilde kullanıldığında etkili olduğunu göstermektedir. Zenginaloğlu ve Özçelik (2025, s. 114) de YZ araçlarından bilinçli yararlanıldığında bu araçların verimli olacağını vurgulamaktadır. Bu görüşlerden farklı olarak Aktaş ve arkadaşları (2025, s. 275) YZ'nin duygusal bağları azaltma tehlikesinin olduğunu dikkat çekmektedir.

Çalışmada YZ uygulamalarının Türkçenin öğretiminde dil becerilerini geliştirme, materyal ve ders planı hazırlama gibi çok yönlü ve etkili bir rolünün olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Karagöl ve Yıldırım Bilgen (2025a, s. 368) araştırmalarında YZ araçlarının Türkçe eğitiminde çok yönlü katkılarının olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu görüşlerin aksine Al-khresheh (2024, s. 11) öğrencilerin ChatGPT'den bağımlılık derecesinde yararlanmalarının kaygı verici olduğunu ve bu bağımlılığın bireysel dil öğrenme sürecini, öğrenme sorumluluğunu ve merakını olumsuz etkileyebileceğini belirtmektedir.

Araştırmada öğretmenler YZ uygulamalarının Türkçenin öğretiminde oyunlaştırma, eğlenceli etkinlik ve sunum hazırlama gibi katkılarının olduğunu ifade etmektedir. Yang ve Xiya (2023, s. 14) da öğrencilerle yaptıkları görüşmelerde öğrencilerin YZ uygulamaları ile etkileşime girdiklerinde öğrenmekten çok oyun oynadıklarını düşündüklerine ulaşmış ve öğrencilerin

oyun oynayarak dil öğrenmek için vakit ayırmaya daha fazla istekli olduklarını belirtmiştir. Bu görüşlerden farklı olarak Çangal ve arkadaşları (2025, s. 81) bazı öğretmenlerin YZ araçlarının günlük hayatın dışında bir ortam oluşturması, teknoloji bağımlılığın kaynaklı sağlık sorunları, çalışmalarda öğrencileri hazırcılığa alıştırması gibi nedenlerle güdülenmeyi azaltacağı kaygısını taşıdıkları sonucuna ulaşmışlardır.

Araştırmada YZ uygulamalarından etkili şekilde yararlanmanın dinleme becerisini geliştirdiği sonucu elde edilmiştir. Köçeri ve Kırkılıç (2024, s. 483) YZ uygulamalarının dinleme etkinlikleri ile dinlediğini anlama ve yorumlama, sorulara cevap verme, iletişim kurmaya yardımcı olarak dinleme becerisinin gelişmesini sağladığını ifade etmektedir. Bu görüşlerin aksine Öztürk Demir ve Çetin (2025, s. 227) ChatGPT'nin günlük hayattaki gibi uygulamalar sağlayamaması sebebiyle dinleme becerisini tam anlamıyla geliştiremediğini belirtmektedir.

Çalışmada YZ uygulamalarının öğrencilerin konuşma becerisini geliştirdiği sonucu elde edilmiştir. Lai ve Lee (2024, s. 12) de çalışmalarında dil öğrenme ortamlarında konuşmaya dayalı YZ uygulamalarından yararlanmanın öğrencilerin konuşma becerilerinin gelişmesine önemli katkısının olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu görüşlerden farklı olarak Öztürk Demir ve Çetin (2025, s. 227) çalışmalarında ChatGPT'nin doğal bir sohbet ortamı sunamaması nedeniyle günlük hayattaki gibi konuşma yetisinin ilerlemesine destek olamadığı bulgusunu elde etmişlerdir.

Öğretmenlerin YZ uygulamalarının öğrencilerin yazma becerisini geliştirdiği yönünde görüş belirttikleri görülmektedir. Wu (2024, s. 14) YZ uygulamaları ile öğrencilerin yazma becerilerinin gelişmesine daha çok katkı sağlandığını ifade etmektedir. Sawangwan (2024, s. 14) da ChatGPT'nin bir metin yazabilmesine rağmen yazma becerilerinin gelişmesinde bir öğretmen gibi katkı sağlayamayacağını belirtmektedir.

Araştırmada öğretmenler YZ uygulamalarının öğrencilerin okuma becerisini geliştirdiğini ifade etmektedir. Köçeri ve Kırkılıç (2024, s. 483) da YZ uygulamalarının öğrencilerin okumaya güdülenmesini ve okuma sevgisi kazanmasını sağlamada, okuduğunu anlama ve düşünme becerilerini geliştirmede etkili bir rol üstlenerek okuma becerilerinin gelişmesini desteklediğini belirtmektedir.

Araştırmada YZ uygulamalarının öğrenci başarısını artırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Turan (2024, s. 169) da eğitim ve öğretimde YZ uygulamalarından yararlanılmasının öğrenci başarısını olumlu etkilediğini belirtmektedir. Bu görüşlerden farklı olarak Pikhart ve Al-Obaydi (2025, s. 8) YZ uygulamalarının dil eğitiminde başarılı öğrenme deneyimi sağlamasına rağmen insan etkileşimini sağlayamaması nedeniyle YZ'ye karşı kaygıların olduğunu belirtmektedir.

Çalışmada öğretmenler YZ teknolojilerinin özgün ders içerikleriyle derse dikkat çekerek öğrenmeyi sağladığını ifade etmektedir. Lai ve Lee (2024, s. 11) de öğrencilerin yeni öğrenme yaşantılarına güdülenmesini sağlamak amacıyla kolay ulaşılabilen sohbet robotları ile etkinlikler hazırlanmasını önermektedir. Al-Awawdeh ve arkadaşları (2023, s. 1504-1505) çalışmalarında öğretmenlerin hedef dil eğitimini geleneksel yöntemlerle sürdürdüğü ve bu

yöntemlerin öğrencilere YZ araçları gibi verimli öğrenme sağlamadığı sonucuna ulaşmışlardır.

Araştırmada öğretmenlerin yabancılar Türkçenin öğretiminde YZ araçlarından en çok ChatGPT'yi derslerinde kullandığı bulgusuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin Canva, Kahoot, Gemini, Duolingo, Copilot, Suno, Quizlet gibi YZ destekli uygulamaları da kullanmayı tercih ettiği bulgularına ulaşılmıştır. Köroğlu ve Kana (2025, s. 28) araştırmalarında öğretmen adaylarının en çok ChatGPT'yi sonrasında Gemini'yi bildikleri sonucuna ulaşmıştır.

Bulgular öğretmenlerin YZ araçlarını derslerinde sürekli, sıklıkla, ara sıra kullandığını ve bu oranların birbirine yakın olduğunu göstermektedir. Khatrak ve arkadaşları (2025, s. 663) öğretmenlerin YZ uygulamalarından yararlanmanın işlerini kolaylaştırdığını ifade etseler de belirttikleri uygulamaları kullanım sıklığının az olduğunu ifade etmektedir.

Araştırmada öğretmenlerin YZ tabanlı araçları derslerinde kullanım sıklığı ilgili olarak bazı öğretmenlerin derslerinde bu araçlardan hiç yararlanmadığı bulgusuna ulaşılmıştır. Şanlı ve arkadaşları (2023, s. 218) araştırmalarında bir kısım öğretmenin YZ'ye dair bilgi düzeyinin yetersiz olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Araştırmada YZ uygulamalarının Türkçenin öğretiminde yanlış bilgiler ve dil bilgisi kullanımı sunması nedeniyle yanlış öğrenmelere yol açtığı sonucuna ulaşılmıştır. Zheng (2024, s. 12) de sohbet robotları bazen yanlış, taraflı, yetersiz ve güncelliğini yitirmiş bilgiler sunduğundan öğrencilerin doğru öğrenmeler gerçekleştirmeleri için onlara rehberlik edilmesi gerektiğini ifade etmektedir.

Araştırmada YZ uygulamalarının gelecekte hedef dil öğretimini daha etkili ve verimli hâle getireceği bulgusu elde edilmiştir. Yang (2024, s. 47) öğretmenlerin YZ uygulamalarını kullanarak hedef dil öğretimini daha dikkat çekici ve verimli bir şekilde gerçekleştirebileceğini belirtmektedir. Bu görüşlerden farklı olarak Kaleli ve Özdemir (2025, s. 88) ChatGPT, Rosetta Stone gibi dil öğrenme araçlarının bazı zayıf yanları olduğu için bu araçlardan öğretmen yönlendiriciliğinde yararlanılması gerektiğini belirtmektedir.

Bulgular YZ uygulamalarının gelecekte öğretmenlerin kendi yerine geçeceğini düşündüğünü göstermektedir. Galán Rodríguez ve arkadaşları (2025, s. 11) çalışmalarında dil eğitiminde YZ uygulamalarının kullanılması nedeniyle öğretmene gerek kalmayacağı bulgusunu elde etmişlerdir. Bu görüşlerin aksine Korkmaz ve Akbıyık (2024, s. 15) çalışmalarında YZ uygulamalarının öğretmenin görevini elinden alacağına inanılmadığı bulgusunu elde etmiştir.

Araştırmada YZ uygulamalarının zamandan ve mekândan bağımsız öğrenmeyi gerçekleştireceği bulgusuna ulaşılmıştır. Öztürk Demir ve Çetin (2025, s. 225) öğrencilerin ChatGPT'den yararlanarak zamandan ve mekândan bağımsız yabancı dili uygulama yaparak öğrenme yaşantısı gerçekleştirdiklerini belirtmektedir. Bu görüşlerden farklı olarak Uğurlu ve Usta (2025, s. 1367) araştırmalarında YZ uygulamalarının fırsat eşitsizliğine yol açacağı bulgusuna ulaşmıştır.

Araştırmada gelecekte öğretmenlerin YZ kullanım becerilerini geliştirerek eğitim-öğretim süreçlerine önderlik edeceği bulgusu elde edilmiştir. Karagöl ve Yıldırım Bilgen (2025b, s. 667) öğretmenlerin sadece bilgiyi öğreten konumda değil, çağın gereklerine uyum sağlayarak

insan yetiştirme sürecine rehberlik eden bir rolde olduklarını belirtmektedir. Bu görüşlerin aksine Şanlı ve arkadaşları (2023, s. 218) araştırmalarında bir grup öğretmenin gelecekte YZ'nin kendilerinin yerine geçeceğinden kaygı duyduğu ve YZ'nin dezavantajlarının daha çok olacağı sonucunu elde etmişlerdir. Benzer şekilde bu çalışmada da YZ uygulamalarının gelecekte öğretmenlerin yerini alacağı ve öğretmenlere olan gereksinimin azalacağı bulgusu elde edilmiştir. Yine Karagöl ve Yıldırım Bilgen (2025b, s. 665), Köroğlu ve Kana (2025, s. 29) çalışmalarında YZ'nin öğretmenleri işsiz bırakacağı bulgusunu elde etmişlerdir. Bu görüşlerin aksine Yeşiltaş (2024, s. 130) sosyal etkileşime gereksinim duyulması sebebiyle YZ uygulamalarının öğretmenin yerini almasının mümkün olmadığını belirtmektedir.

Araştırmada insan sosyal bir varlık olduğu için dil öğretimini öğretmenlerin gerçekleştirmesinin öğretimde daha etkili sonuçlar alınmasına katkı sağlayacağı bulgusu elde edilmiştir. Karagöl ve Yıldırım Bilgen (2025b, s. 667) YZ uygulamalarının eğitime katkıları olsa da eğitim süreçlerinden öğretmenin çıkarılması düşüncesinin riskli olduğuna, YZ uygulamalarının öğretmenliğin sosyal yönünü yansıtamayacağına dikkat çekmektedir.

YZ uygulamaları yabancılara Türkçenin öğretiminde materyal hazırlama, ölçme ve değerlendirme süreçlerinde öğretmenlerin iş yükünü azaltmaktadır. YZ uygulamaları öğrencilerin bireysel öğrenmesini, zamandan ve mekândan bağımsız öğrenmesini destekleyerek dil becerilerinin gelişmesine katkı sağlamaktadır. YZ uygulamalarının olumlu özelliklerinin yanında veri gizliliği, etik, bağımlılık oluşturma, tembelliğe alıştırma gibi bazı riskleri de vardır. Ancak YZ uygulamaları bilinçli ve doğru bir şekilde kullanıldığında dil becerilerinin gelişmesini sağlayan yenilikçi bir teknolojidir.

Elde edilen sonuçlar çerçevesinde, alana yönelik aşağıdaki öneriler sunulmaktadır:

- Öğretmenlere hizmet içi eğitimler düzenlenerek YZ uygulamaları ile derslerinde etkili ve verimli öğrenme ortamı oluşturabileceği konusunda öğretmenler bilinçlendirilebilir.
- Öğretmenler YZ uygulamaları ile zaman ve mekândan bağımsız etkinlikler gerçekleştirebileceği yönünde bilinçlendirilebilir.
- Öğretmenler YZ'nin işlerini elinden almayacağı aksine iş yükünü azaltacağı konusunda bilinçlendirilebilir.
- Öğretmenlere dil eğitimi için yararlanabileceği YZ araçlarına ücretsiz üyelik hakkı verilebilir.
- Türkçenin dil yapısına uygun YZ araçları geliştirilebilir.

Kaynakça

- Adıgüzel, S., Karalı, Y., & Aydemir, H. (2025). Teachers' views on the use of artificial intelligence in the education process. *e-Kafkas Journal of Educational Research*, 12, 107-125. <https://doi.org/10.30900/kafkasegt.1511789>.
- Akın, E. (2016). Yabancılar Türkçe öğretiminde çoklu ortama dayalı öğretimin kullanımı ve bu yönde yapılan bazı çalışmalar üzerine bir inceleme denemesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4(24), 151-162. <https://10.16992/ASOS.1044>.
- Al-Awawdeh, N., Al-shaboul, I., A., & Khasawneh, M., A., S. (2023). Advancing foreign language teaching with AI-assisted models; Insights from lecturers and university administrators. *Journal of Namibian Studies: History Politics Culture*, 33, 1491–1506. <https://doi.org/10.59670/jns.v33i.798>.
- Al-khresheh, M., H. (2024). Bridging technology and pedagogy from a global lens: Teachers' perspectives on integrating ChatGPT in English language teaching. *Computers and Education: Artificial Intelligence*, 6, 1-12. <https://doi.org/10.1016/j.caeai.2024.100218>.
- Aktaş, İ., Küçükönel, O. ve Erol, O. (2025, 25-27 Nisan). Öğretmenlerin eğitimde üretken yapay zeka kullanımına ilişkin görüşlerin incelenmesi [Bildiri sunumu]. 3. International 21st Century Educational Research Congress – INER2025, Burdur Mehmet Âkif Ersoy Üniversitesi, Burdur.
- Çangal, Ö., Çelik, M. E. ve Başar, U. (2025). Yabancılar Türkçe öğretiminde yapay zekâ kullanımına yönelik öğretici görüşleri. *Aydın TÖMER Dil Dergisi*, 10(1), 57-97.
- Çekici, Y., E. (2022). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programında yer alan kazanımların toplum dilbilimsel yetkinlik bağlamında incelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 1164-1186. <https://doi.org/10.32321/cutad.1136322>.
- Demircioğlu Diren, D. ve Horzum, M. B. (2023). Eğitimde dijital teknoloji kullanımı. A. Okur ve H. Demirören (Ed.), *Yabancı dil olarak dijital Türkçe öğretimi* içinde (s. 1-35). Sakarya Üniversitesi Yayınları.
- Eral, S., H. (Ed.). (2024). *Eğitimde yapay zekâ uygulamaları uluslararası forumu raporu*. T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü. https://yegitek.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2024_09/11104346_meb_egitimde_uyz_formu_raporu_web_28082024_tr.pdf
- Ercan, M. (2024). Türkçe öğretiminde teknoloji kullanımı. N. Bahşi (Ed.), *Dijital çağda Türkçe eğitimi* (s. 15-37). Eğitim Yayınevi.
- Galán Rodríguez, N., M., Bobadilla Pérez, M. & Barros Grela, E. (2025). Attitudes and perceptions: The role of artificial intelligence in the training of future secondary school foreign language teachers. *Texto Livre*, 18(1), 1-13. <https://doi.org/10.1590/1983-3652.2025.51692>.

- Gençer, G. (2024). XXI. Yüzyıl eğitiminde yazılım destekli teknolojilerin Türkçe eğitiminde kullanımı. N. Bahşı (Ed.), *Dijital çağda Türkçe eğitimi* içinde (s. 39-65). Eğitim Yayınevi.
- Kalaba Yıldırım, Ö. ve Önder A. (2025). Okul öncesi dönemdeki eğitimde yapay zekâ kullanımı verilerinin incelenmesi. *Kastamonu İnsan ve Toplum Dergisi*, 3(5), 133-166. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15488892>.
- Kaleli, A. ve Özdemir, C. (2025). Yapay zekâ destekli dil öğretiminde yeni bir yaklaşım: Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yapay zekâ uygulamaları”. *IJSSAR International Journal of Social Sciences and Academic Research*, 2(3), 77-91. <https://10.52096/issar.02.03.05>.
- Karagöl, E. ve Yıldırım Bilgen, D. (2025a). Türkçe eğitiminde yapay zekâ kullanımı: Türkçe eğitimcileri yapay zekâ hakkında ne düşünüyor. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 13(2), 356-374. <https://doi.org/10.16916/aded.1611540>.
- Karagöl, E. ve Yıldırım Bilgen, D. (2025b). Türkçe öğretmeni adaylarının gözünden yapay teknolojileri. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(46), 654-672. <https://doi.org/10.35675/befdergi.1605113>.
- Khattak, Z., I., Ghorbanpoor, M., & Mathew, B. (2025). Perceptions of EFL teachers on integrating AI tools for foundation-level English language instruction. *International Journal of Education and Practice*, 13(2), 653-668. <https://doi.org/10.18488/61.v13i2.4122>.
- Korkmaz, H. ve Akbıyık, M. (2024). Unlocking the potential: Attitudes of tertiary level EFL learners towards using AI in language learning. *Participatory Educational Research*, 11(6), 1-19. <https://doi.org/10.17275/per.24.76.11.6>.
- Köçeri, K. ve Kırkılıç, H. A. (2024). Yapay zekânın Türkçe dil yeterliliğinin gelişimi üzerindeki etkileri: Türkçe ve Türk dili öğretmenleri üzerine bir araştırma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(3), 475-489. <https://doi.org/10.17860/mersinefd.1504250>.
- Köksal, H. ve Yılmaz, D. (2024). Yabancı dil eğitiminde yapay zekâ uygulamalarına yönelik bir doküman incelemesi. H. Asutay, S. Akol Göktaş, B. Arabacı Candan ve R. Şentürk (Ed.), *Dil ve eğitimde yapay zekâ Trakya Germanistik araştırmaları Cilt 3* içinde (s. 1-14). Trakya Üniversitesi Yayınevi.
- Köroğlu, A. ve Kana, F. (2025). Türkçe öğretmeni adaylarının dil öğretiminde yapay zekâ kullanımına ilişkin görüşleri. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(45), 1-37. <https://doi.org/10.35675/befdergi.1560034>.
- Lai, W., Y., W., & Lee, J., S. (2024). A systematic review of conversational AI tools in ELT: Publication trends, tools, research methods, learning outcomes and antecedents. *Computers and Education: Artificial Intelligence*, 7, 1-18. <https://doi.org/10.1016/j.caeai.2024.100291>.

- Merzifonluoğlu, A., & Gonulal, T. (2018). Review of digital language learning and teaching: Research, theory and practice. *Langage Learning & Techonology*, 22(1), 65-68. <https://doi.org/10.64152/10125/44580>.
- Orhan Karsak, H. G. (2024). Türkçe öğretimini üretken yapay zekâ uygulamaları ile bütünleştirmek. N. Bahşi (Ed.), *Dijital Çağda Türkçe Eğitimi* içinde (s. 153-182). Eğitim Yayınevi.
- Öztürk Demir, S. ve Çetin, M. (2025). Bir üretken yapay zekâ aracı olarak Chatgpt'nin yabancı dil öğretiminde kullanılmasına ilişkin görüşler. *Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 11(1), 207-234. <https://doi.org/10.31464/jlere.1501596>.
- Pikhart, M., & Al-Obaydi, L., H. (2025). Reporting the potential risk of using AI in higher education: subjective perspectives of educators. *Computers in Human Behavior Reports*, (18), 1-10. <https://doi.org/10.1016/j.chbr.2025.100693>.
- Riasati, M. J., Allahyar, N., & Tan, K. E. (2012). Technology in language education: Benefits and barriers. *Journal of Education and Practice*, 3(5), 25-30.
- Sarıgül, K. (2021). Yabancı dil öğrenme yönetim sistemi tasarımı önerisi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (Ö10), 127-142. <https://doi.org/10.29000/rumelide.1009047>.
- Sawangwan, S. (2024). ChatGPT vs teacher roles in developing EFL writing. *IJCALLT*, 14(1), 1-21. <https://10.4018/IJCALLT.361235>.
- Sevim, O. ve Mercan, M. (2022). Dil öğretiminde WEB 2.0 araçlarının kullanımı ve önemi. H. A. Kırkkılıç, A. H. Ulaş, O. Sevim ve C. Epaçan (Ed.), *Web 2.0 Araçları İle Türkçe Öğretimi 1-8. Sınıflar için Uygulama Örnekleri* içinde (s. 21-30). Anı Yayıncılık.
- Sığrı, Ü. (2021). *Nitel araştırma yöntemleri*. Beta Yayıncılık.
- Şanlı, A., Ateş, E., Bayburtlu, N., Bektaş, M. & Özdemir, K. (2023). Yapay zeka kullanımında öğretmen eğilimleri. *International Journal of Social Sciences*, 7(28), 206-222. <https://10.52096/usbd.7.28.15>.
- Turan, E., Z. (2024, 21-24 Mayıs). *İngilizce öğretmen adaylarının yapay zeka kavramına ilişkin algılarının metafor aracılığıyla incelenmesi* [Bildiri sunumu]. XI. Internaitonal Eurasian Educational Research Congress, Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli.
- Uğurlu, C.T. ve Usta, H., G. (2025). Yapay zekânın (YZ) eğitime yansımaları: Öğretmenlerin bakış açıları. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 16(1), 1350-1374. <https://doi.org/10.51460/baebd.1578952>.
- Wu, X., Y. (2024). Artificial intelligence in L2 learning: A meta-analysis of contextual, instructional, and social-emotional moderators. *System*, (126), 1-20. <https://doi.org/10.1016/j.system.2024.103498>.
- Yang, A. (2024). Challenges and opportunities for foreign language teachers in the Era of artificial intelligence. *International Journal of Education and Humanities*, 4(1), 39–50. [https://doi.org/10.58557/\(ijeh\).v4i1.202](https://doi.org/10.58557/(ijeh).v4i1.202).

- Yang, F., & Xiya, W. (2023). A comparative study on the development of Chinese and English abilities of Chinese primary school students through two bilingual reading modes: Human-AI robot interaction and paper books. *Frontiers in Psychology*, 14, 1-17. <https://10.3389/fpsyg.2023.1200675>.
- Yeşiltaş, E. (2024). Öğretmen mesleki yeterlikleri açısından bir değerlendirme: Yapay zekâ öğretmenin yerini alabilir. T. Çalık ve S. Eryılmaz (Ed.), *Türk Asrı Eşiğinde Eğitim Bilimleri Ve Sosyal Bilimler Üzerine Değerlendirmeler* içinde (s. 120-132.). Türk Eğitim-Sen Genel Merkezi Yayınları.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2021). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Zainuddin, N. (2023). Technology enhanced language learning research trends and practices: A systematic review (2020–2022). *Electronic Journal of e-Learning*, 21(2), 69–79. <https://doi.org/10.34190/ejel.21.2.2835>.
- Zenginaloğlu, K., & Özçelik, N. (2025). Fransızca yabancı dil öğretiminde kültürel içerik aracılığıyla yazma becerisinin geliştirilmesinde chatgpt kullanımı: Öğrenci görüşleri. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 13(1), 94-119. <https://10.71084/ijlet.1620923>.
- Zheng, S. (2024). The effects of Chatbot use on foreign language reading anxiety and reading performance among Chinese secondary school students. *Computers and Education: Artificial Intelligence*, 7, 1-14. <https://doi.org/10.1016/j.caeai.2024.100271>.

Makaleye Katkı Oranı Beyanı:

1. yazar katkı oranı: %50

2. yazar katkı oranı: %50

Çıkar Çatışması Beyanı:

Araştırmacılar arasında herhangi bir çıkar çatışması yoktur.

Etik Beyanı:

Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi”nde belirtilen kurallara uyulduğunu, “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler”e dayalı hiçbir işlem yapılmadığını ve etik ihlallerde tüm sorumluluğun makale yazarlarına ait olduğunu beyan ederiz.

Finansal Destek veya Teşekkür Beyanı:

Bu çalışma için herhangi bir kurumdan finansal destek alınmamıştır.

Etik Kurul İzni Beyanı:

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Rektörlüğü Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Etik Kurulu, Tarih: 01.11.2024, Sayı: E-84026528-050.99-2400287610

Veri Kullanılabilirliği Beyanı:

Bu çalışma sırasında oluşturulan veya analiz edilen veriler, talep üzerine yazarlardan temin edilebilir.

Yapay Zekâ Kullanımı Beyanı:

Yazma yardımı için yapay zekânın kullanılmadığını beyan ederiz.

Telif Hakları Beyanı:

“Uluslararası Türkçe Öğretimi Araştırmaları Dergisi”nde yayımlanan çalışmalar Creative Commons Atıf-Ticari Olmayan 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.

Extended Abstract

Language is considered a fundamental tool that enables people to communicate and understand each other. This phenomenon, believed to be as old as human history itself, has always been at the center of social life. As societies and civilizations interacted more throughout history, language's fundamental function of enabling understanding transcended local boundaries and takes on an international dimension. In this context, taking into account technological, educational, economic, military, social, and political advancements in the 21st century, along with the necessity to adapt to global changes, it has become important for people to learn a language or languages other than their mother tongue and to communicate in these languages (Çekici, 2022, s. 1116). In today's world, Turkish is being learned by people from different nations both domestically and abroad.

Countries aim to teach their languages to other nations in order to promote their economies, trade, political relations, and cultural heritage (Akın, 2016, s. 152). Technological advancements supporting this goal have facilitated communication and interaction among nations, thereby emphasizing the importance of foreign language learning. These developments highlight the necessity of integrating technology into language education (Sevim & Mercan, 2022, s. 25). According to Merzifonluoğlu and Gonulal (2018, s. 65), the use of technology in language teaching and learning processes has provided innovative and beneficial opportunities for both learners and educators. In the 21st century, technology-based approaches in language education have evolved from being alternatives to becoming essential components (Ercan, 2024, s. 16).

Technology supports the acquisition of language skills in newly learned languages by enhancing the efficiency, effectiveness, and permanence of instruction, boosting student achievement, and helping to resolve various challenges (Demircioğlu Diren & Horzum, 2023, s. 17). In other words, the use of technological tools in language education facilitates the learning of languages other than one's mother tongue (Zainuddin, 2023, s. 69).

Software-supported technologies are tools that enable language education to be tailored to the learner's goals and needs, making the process more interactive and effective. These technologies integrate artificial intelligence (AI) and its subfields—such as deep learning and machine learning—into educational activities (Gençer, 2024, s. 53-63). In this context, it is inconceivable for applications developed for learning a target language to be devoid of AI. AI can assist in analyzing instructional content and learner profiles, motivating students, enriching learning through gamification, and supporting personalized and adaptive learning (Sarıgül, 2021, s. 136). AI applications developed through technological means transform traditional teaching methods, facilitate adaptation to contemporary demands, and promote innovation in language learning (Köksal & Yılmaz, 2024, s. 1). In the process of teaching Turkish, these applications support the development of core skills such as vocabulary, grammar, and pronunciation. They offer opportunities for practice, personalized feedback, easy access to information, and the generation of new and original ideas. AI can serve as a virtual teacher in acquiring these competencies, enabling personalized learning experiences centered on interaction in Turkish language education (Orhan Karsak, 2024, s. 153).

While technology facilitates educational processes, it also presents certain risks and drawbacks. Riasati et al. (2012, s. 27) note that factors such as transportation difficulties, lack of time, ineffective implementation of educational processes, and attitudes of educators and learners toward technology can negatively impact its use. To overcome these challenges, it is essential to initially enhance educators' technological competencies. Moreover, awareness of the risks associated with AI must be cultivated. Issues such as data misuse and the impact of AI-powered machines on human labor should be carefully examined by educational systems, and appropriate solutions must be developed. This will enable more efficient use of AI in educational processes and ensure safe societal adaptation to AI (Eral, 2024, s. 15).

The aim of this study is to identify the views, experiences, and classroom practices of teachers who teach Turkish as a foreign language regarding the use of AI. Adopting a qualitative research approach, the study seeks to provide an in-depth evaluation of teachers' perspectives and experiences with AI. The focus is on teachers working in various institutions, allowing for the analysis of multiple subunits within a single case. Accordingly, an embedded single-case design was employed. A semi-structured interview form was administered to 25 teachers of Turkish as a foreign language. The findings were summarized and interpreted based on themes derived from the research questions, and direct quotations were included.

In analyzing the interview data, teachers' views and tendencies were coded as evaluative statements by two independent coders. Repeated codes were consolidated and frequencies were calculated.

According to the findings, AI applications contribute to the development of core components in teaching Turkish as a target language. These applications facilitate the preparation of visual and auditory materials, lesson plans, exam questions, and engaging, interactive activities. They also ease assessment and evaluation processes, thereby reducing teachers' workload. By supporting personalized learning, AI enables students to progress according to their individual needs and pace. Offering opportunities for learning independent of time and place, AI allows students to improve their language skills whenever they choose, enhancing success in the learning process.

Despite their benefits, AI applications also pose risks such as data privacy concerns, ethical issues, dependency, and fostering passivity. However, when used consciously and appropriately, AI represents an innovative technology that supports the development of language skills. In summary, AI applications enhance students' language competencies through individualized learning experiences and increase efficiency in language education by reducing teachers' instructional burdens.